

**ANSÖKAN OM UNDERSTÖD FÖR
GRUNDLIG RENOVERING OCH PROJEKT
FÖR ANLÄGGNING AV KULTURLOKALER**

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Helsingfors
November 2022

Innehåll

FÖRORD.....	3
1. ANLÄGGNINGSPROJEKT	4
2. ANSÖKAN OM UNDERSTÖD.....	4
3. PROJEKTPLAN	5
3.1 ALLMÄNT	5
3.2 INNEHÅLLET I PROJEKTPLANEN.....	5
3.2.1 Huvudman för verksamheten	5
3.2.2 Anordnare av kulturtjänster	6
3.2.3 Projektplanens skapare och kontaktpersoner	6
3.2.4 Mål för kulturinstitutionens verksamhet	6
3.2.5 Byggplats och placeringsort	6
3.2.6 Basuppgifter om projektet	6
3.2.7 Motivering till projektet.....	6
3.2.8 Utredning av utrymmesbehovet	8
3.2.9 Projektets byggnadsplaner	8
3.2.10 Kostnads kalkyl och finansieringsplan för projektet.....	8
4. KONKURRENSUTSÄTTNING AV OFFENTLIGA UPPHANDLINGAR.....	9
5. PÅBÖRJANDE AV PROJEKT OCH BETALNING AV UNDERSTÖD.....	10
5.1 PÅBÖRJANDE AV PROJEKT	10
5.2 BETALNING AV UNDERSTÖD	10
6. PROJEKTREDOVISNING	11
6.1 ALLMÄNT	11
6.2 INNEHÅLLET I PROJEKTREDOVISNINGEN	11
7. ÄNDRING ELLER UPPHÖRANDE AV VERKSAMHETEN.....	12
8. FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR OM PLANERING OCH BYGGANDE.....	13

FÖRORD

Denna guide beskriver hur man ansöker om statsunderstöd enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) och statsrådets förordning (1766/2009) för projekt för anläggning av lokaler för kulturverksamhet enligt lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), för museers anläggningsprojekt enligt museilagen (314/2019), för teatrar och orkestrars anläggningsprojekt enligt lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) samt för projekt för anläggning av nationellt värdefulla lokaler för konstnärer.

Bestämmelserna om anläggningsprojekt i lagen och förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet tillämpas på anläggningsprojekt enligt lagen om kommunernas kulturverksamhet, museilagen samt lagen om främjande av scenkonst. På understöd som beviljas för sådana anläggningsprojekt tillämpas statsunderstödslagen (688/2001) sekundärt till sådana delar som lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet inte föreskriver annat.

På övriga understöd som avses nedan tillämpas endast statsunderstödslagen. I fråga om dessa understöd iakttas denna guide i tillämpliga delar.

Guiden syftar till att ge mer ingående information om hur man ansöker om understöd för anläggningsprojekt och om de dokument som behövs vid ansökan.

När lokaler planeras, anläggs och utrustas ska man särskilt fästa vikt vid att resultatet är en tillgänglig, sund och trygg miljö som är ändamålsenlig med tanke på verksamheten.

Statsrådets strategier och program ska beaktas vid genomförandet av projektet (se punkt 8).

Guiden för ansökan om understöd för grundlig renovering och för projekt för anläggning av kulturlokaler samt blanketterna för ansökan (ansökningsblankett, blankett för begäran om utbetalning, projektredovisningsblankett) finns på undervisnings- och kulturministeriets webbplats <https://okm.fi/sv/-/investeringsunderstod-for-att-anlagga-och-bygga-om-kulturlokaler>.

1. ANLÄGGNINGSPROJEKT

L 1705/2009 36 §

Med anläggningsprojekt avses byggande, förvärv eller grundlig reparation av lokaler som utgör en funktionell helhet, eller motsvarande åtgärder som berör sådana lokaler, samt anskaffning av lös egendom i samband med en nämnd åtgärd, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet fastställt.

Förvärv av markområden betraktas inte som anläggningsprojekt.

Med stöd av det som sagts ovan betraktas anskaffning av lös egendom inte som anläggningsprojekt, om anskaffningen inte har samband med anläggningsprojektet, som ska utgöra en funktionell helhet.

F 1766/2009 26 §

L 1705/2009 36 §

Som anläggningsprojekt i lokaler för kulturverksamhet som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet, vid museer som avses i museilagen samt i teatrar och orkestrar som avses i teater- och orkesterlagen betraktas en sådan åtgärd som avses i 36 § 1 mom. lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och vars beräknade totalkostnader uppgår till minst 80 000 euro.

I kostnaderna ingår kostnader för både byggande och utrustning.

I fråga om kommunala objekt och objekt där huvudmannen omfattas av systemet för återbäring eller avdrag av mervärdesskatten, anges kostnaderna för projektet utan mervärdesskatt. Privata sammanslutningar eller stiftelser som inte är mervärdesskattskyldiga ska ange projektkostnaderna med mervärdesskatt.

Statsunderstöd beviljas i regel för renovering av lokaler som ägs av den sökande. Om understöd beviljas för att renovera hyreslokaler ska den sökande ha lokalerna i sin besittning genom ett hyreskontrakt på minst 15 år.

2. ANSÖKAN OM UNDERSTÖD

Understöd kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar som lyder under kommunerna, stiftelser och huvudmän för statsandelsinstitutioner. Understöd beviljas inte till staten, församlingar, religiösa samfund eller privatpersoner.

Ansökan om anslag ska göras i slutet av respektive år på undervisnings- och kulturministeriets ansökningsblankett 12B. Ansökningsblanketten finns

på ministeriets webbplats <https://okm.fi/sv/-/investeringsunderstod-for-att-anlagga-och-bygga-om-kulturlokaler>.

För ansökan behövs utöver blanketten också en projektplan samt, i fråga om en privat sammanslutning, sammanslutningens bokslutsuppgifter och utlåtande från revisorerna för den föregående räkenskapsperioden. Det är också önskvärt att en bedömning av projektets sysselsättande effekt under tiden för genomförandet och av projektets bestående sysselsättningseffekt fogas till ansökan.

Till ansökan om understöd ska också fogas huvudmannens **beslut** om finansiering av projektet och tidsplanen för finansieringen.

Projektets **byggnadsarbeten** ska inledas senast det år som understödet beviljas.

3. PROJEKTPLAN

3.1 Allmänt

L 1705/2009 37 §

En projektplan ska utarbetas över anläggningsprojektet. Projektplanen ska innehålla en allmän beskrivning av projektet, en utredning om behovet av att genomföra projektet och om när det kan genomföras, samt planskisser och en kostnadskalkyl. De lokaler som projektet omfattar ska specificeras i planen (rumsprogram).

Ministeriet önskar att projektplanen utarbetas enligt strukturen nedan.

3.2 Innehållet i projektplanen

Pärmblad

- huvudman för verksamheten
- anordnare av kulturtjänster
- projektets namn
- datum för projektplanen
- innehållsförteckning
- förteckning över bilagor

3.2.1 Huvudman för verksamheten

- namn, postadress, telefon, e-post

3.2.2 Anordnare av kulturtjänster

- namn, postadress, telefon, e-post

3.2.3 Projektplanens skapare och kontaktpersoner

- namn, postadress, telefon, e-post

3.2.4 Mål för kulturinstitutionens verksamhet

Här beskrivs kulturinstitutionens nuvarande verksamhet och framtida mål.

3.2.5 Byggplats och placeringsort

- besöksadress
- ägare och/eller innehavare av fastigheten och byggplatsen
- planläggningsläge
- eventuellt skydd av fastigheten
- total byggrätt, utnyttjad/utnyttjad
- tomtens storlek

3.2.6 Basuppgifter om projektet

Här ges en kort beskrivning av projektet.

Projektets omfattning (nym², brm², m³), uppgifter om kostnader och tidtabeller enligt projektfas och aktör ska anges. Kostnaderna för byggande och utrustning anges separat.

Tidsplanen för genomförandet av projektet presenteras med angivande av månad och år.

3.2.7 Motivering till projektet

Understöd för projektet beviljas enligt statsbidragsmyndighetens behovsprövning och därför är det viktigt att projektplanen innehåller en detaljerad motivering till behovet av projektet. Utöver motiveringen till behovet av projektet ska ansökan innehålla en redogörelse för hur brådskande projektet är. Projektet kan motiveras t.ex. med att lokalerna är i dåligt skick, dåligt placerade, för små eller opraktiska.

3.2.7.1 Redogörelse för nuläget

Här anges byggnadsår, lokalernas tekniska skick samt funktionella brister anges. Till planen ska fogas en bedömning eller undersökning av skicket och eventuellt en byggnadshistorisk inventering av byggnaden.

Bedömning av skicket = besiktning = okulär, skadar inte konstruktionerna
--

Undersökning av skicket = utredning av skicket = skadar konstruktionerna, innehåller åtgärdsförslag

3.2.7.2 Mål för den fysiska miljön

- funktionalitet
- sundhet och säkerhet
- tillgänglighet
- anpassning för personer med nedsatt rörlighet, syn eller hörsel
- estetik och trivsel
- flexibilitet och möjlighet till mångsidig användning
- lokalernas kapacitet ($\text{brm}^2/\text{nym}^2$, bm^3/brm^2)
- tomt, gårdsarrangemang, parkering
- tekniska system

Obehindrad tillgänglighet till lokalerna:

Undervisnings- och kulturministeriet lägger särskild vikt vid att främja tillgången på och tillgängligheten till konst, kultur och kulturarvet. I fråga om grundlig renovering och projekt för anläggning av kulturlokaler innebär detta att om ansökan gäller nybyggnad eller sådana grundliga renoveringar som inverkar på de funktionella lösningarna för lokalerna, ska ansökan innehålla en redogörelse för hur personer med funktionsnedsättning beaktas som användare av lokalerna.

Den sökande ska beakta statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet (241/2017).

I fråga om särskilt krävande ombyggnadsobjekt säkerställs tillgängligheten bäst genom att arkitekten rådgör med experter inom byggbranschen som är insatta i tillgänglighetsfrågor, till exempel sakkunniga vid Invalidförbundets tillgänglighetscenter ESKE.

<https://www.invalidiliitto.fi/sv/invalidforbundet>

För mer information om tillgänglighet och främjande av den kan man också vända sig till tjänsten Kultur för alla, som riktar sig till olika aktörer inom kulturbranschen. <https://www.kulttuuriakaikille.fi/se.php>

3.2.7.3 Alternativa lösningar

Innan man beslutar om hur projektet ska genomföras ska alternativa lösningar utredas. I synnerhet ska möjligheterna till samarbete kartläggas.

De olika alternativens lönsamhet ska jämföras och det alternativ som väljs ska motiveras i projektplanen. Exempelvis kan ett byggprojekt ersättas genom att man köper eller hyr redan befintliga lokaler eller omorganiserar verksamheten i de befintliga lokalerna.

3.2.7.4 Följder om projektet inte genomförs

Följderna för anordnandet av kulturtjänster om projektet inte genomförs alls eller om genomförandet försenas ska utredas.

3.2.8 Utredning av utrymmesbehovet

I rumsprogrammet anges det teoretiska utrymmesbehovet samt för varje byggnad de nuvarande lokalerna, de lokaler som ska renoveras, de lokaler som inte ska renoveras och de nya lokaler som ska byggas.

3.2.9 Projektets byggnadsplaner

För att behovet av ändrings- och renoveringsprojekt ska kunna motiveras och för att kostnads kalkylens riktighet och rimlighet ska kunna bedömas samt projektets funktionalitet kontrolleras ska (arkitekt)planer på L2-nivå, med en situationsplan 1:500, planritningar, skärningsritningar och fasader 1:100 samt en utredning av arbeten som ska göras, t.ex. en redogörelse för byggnadssättet (även VVSEA-arbeten), bifogas projektplanen. Om projektet är uppdelat i skeden, ska gränserna mellan de olika skedena märkas ut tydligt på ritningarna, liksom också gränsen mellan tillbyggnad och renovering.

På ritningarna ska de konstruktioner som ska rivas, de gamla och de nya konstruktionerna märkas ut tydligt. Också lokalernas yta ska märkas ut och de ska motsvara ytorna i rumsprogrammet och kostnads kalkylen. Dessutom ska de nya och de gamla lokalernas ändamål och fasta utrustning anges, liksom lokalernas höjd. Man ska ta i beaktande att personer med funktionsnedsättning ska kunna röra sig obehindrat i lokalerna. Om flyttbara möbler ritas in ska de märkas ut med streckadelinjer. På planritningen ska alla gårdsarbeten, trafikarrangemang, fasta konstruktioner och fast utrustning märkas ut.

3.2.10 Kostnads kalkyl och finansieringsplan för projektet

Projektplanen ska innehålla en kostnads kalkyl för de arbeten som ska utföras, också kostnaderna för byggherre och planering. Kostnads kalkylen ska presenteras i en sådan omfattning att man på basis av den kan bedöma om den motsvarar de arbeten som ska utföras och om den är rimlig med tanke på dessa arbeten. Det räcker inte med enbart ett sammandrag av kostnads kalkylen. Det rekommenderas att kostnads kalkylen görs med hjälp av en allmänt godtagen metod (t.ex.

riktpriiskalkyl eller byggnadsdelskalkyl). I kostnadskalkylen ska anges vilken tidpunkt för kostnadsnivån kalkylen grundar sig på. Man ska inte ge en prognos för hur mycket kostnaderna förväntas stiga tills projektet bedöms genomföras.

Den sökande ska presentera en finansieringsplan, där bland annat det understöd som söks hos ministeriet, annat offentligt stöd, EU-finansiering, den egna finansieringsandelen, privata understöd, lån o.d. är specificerade.

Finansieringsbeslutet ska presenteras i en separat bilaga, om beslutet fattas efter det att projektplanen har färdigställts.

4. KONKURRENSUTSÄTTNING AV OFFENTLIGA UPPHANDLINGAR

L 1397/2016 (Lagen om offentlig upphandling)

Med offentlig upphandling avses bl.a. sådana inköp av byggentreprenader som kommuner, samkommuner och andra upphandlande enheter som definieras i lagen om offentlig upphandling företar utanför sin egen organisation. Vid upphandling tillämpas förfarandena enligt upphandlingslagstiftningen. Man ska iaktta bestämmelserna om bland annat konkurrensutsättningens olika skeden, utformning av förfrågningsunderlag, annonsering av upphandling och undertecknande av upphandlingskontrakt.

Enligt upphandlingslagen är det obligatoriskt att annonsera upphandling som överstiger tröskelvärdet. Skyldigheten gäller upphandlande enheter. Upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen är statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter, statens affärsverk och offentligrättsliga organ eller **vilken upphandlare som helst som för upphandlingen har fått understöd av en ovannämnd enhet till ett belopp som överstiger hälften av upphandlingens värde.**

Det nationella tröskelvärdet är 60 000 euro i fråga om projekttävlingar och 150 000 euro i fråga om byggentreprenader. EU-tröskelvärdet är 215 000 euro i fråga om projekttävlingar och 5 382 000 euro i fråga om byggentreprenader.

Eftersom offentliga upphandlingar regleras noga i lag, följer den offentliga upphandlingen i huvuddrag samma upphandlingsprocess. Information om god praxis vid offentlig upphandling finns på webbplatsen Upphandling.fi, som upprätthålls av Rådgivningsenheten för offentlig upphandling <https://www.upphandling.fi/>.

5. PÅBÖRJANDE AV PROJEKT OCH BETALNING AV UNDERSTÖD

5.1 Påbörjande av projekt

L 1705/2009 39 §

F 1766/2009 27 §

Projektet kan börja genomföras efter det att statsunderstöd har beviljats. Ministeriet kan av särskilda skäl på ansökan besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan beslutet om beviljande av statsunderstöd har fattats. I ansökan ska den sökande ange de särskilda skäl som kräver att projektet påbörjas innan statsunderstöd har beviljats.

Byggandet anses ha inletts, när grundstenen till byggnaden har murats eller byggandet av någon annan grund påbörjats. Ändrings- och renoveringsarbeten anses ha inletts när rivningsarbeten eller uppförandet av bestående konstruktioner har påbörjats. Förvärv av lokaler anses ha inletts, när ett bindande avtal som gäller förvärvet i sin helhet har ingåtts.

Projektet ska påbörjas det år statsunderstödet beviljades. Om begäran om utbetalning inte har gjorts för projektet senast den 31 oktober ska understödstagaren före nämnda datum lämna in en skriftlig redogörelse för när projektet kan inledas. Om projektet utgående från redogörelsen inte inleds under det år som understödet har beviljats, återkallar undervisnings- och kulturministeriet det beviljade statsunderstödet, om ministeriet på basis av redogörelsen inte beslutar något annat.

5.2 Betalning av understöd

Det beviljade understödet betalas ut i tre rater så att i den första raten betalas 40 procent när byggnadsarbetena har inletts, i den andra raten betalas 50 procent när byggnadsarbetenas färdighetsgrad är 50 procent och i den sista raten betalas 10 procent när projektet är färdigt och projektredovisningen har godkänts. Byggprojektet anses vara slutfört när byggnadsarbetet har slutförts och mottagits och lokalerna har utrustats så att de kan tas i bruk.

Begäran om utbetalning görs på en blankett som finns på undervisnings- och kulturministeriets webbplats

<https://okm.fi/sv/-/investeringsunderstod-for-att-anlagga-och-bygga-om-kulturlokaler>.

Till begäran ska fogas ett intyg av byggnadsinspektören över graden av färdigställande. Privata sammanslutningar ska dessutom bifoga ett intyg av försäkringsbolaget över att lokalerna är försäkrade, även under byggnadstiden.

I samband med begäran om utbetalning ska man anmäla om projektet kommer att genomföras åtminstone i den omfattning som anges i ansökan eller i ändrad omfattning (= detaljerad kostnadsplan). Om ändringar görs

ska en redogörelse för dessa lämnas in. Om projektet genomförs i väsentligt mindre omfattning ändras beloppet av statsunderstödet så att det motsvarar den faktiska omfattningen av projektet.

6. PROJEKTREDOVISNING

6.1 Allmänt

L 1705/2009 41 §

Statsunderstödstagaren ska inom sex månader efter att anläggningsprojektet har genomförts tillställa en redovisning över det genomförda projektet. Om redovisningen inte lämnas in inom utsatt tid, kan statsbidragsmyndigheten besluta att statsunderstödet slutpost, som inte ännu har betalats, helt eller delvis kan lämnas obetald.

På basis av den slutliga projektredovisningen fastställs om projektet har genomförts enligt projektplanen. Om projektet har genomförts i väsentligt mindre omfattning återkräver ministeriet det statsunderstöd som erhållits utan grund.

Projektredovisningen görs på en projektredovisningsblankett som finns på ministeriets webbplats

<https://okm.fi/sv/-/investeringsunderstod-for-att-anlagga-och-bygga-om-kulturlokaler>.

6.2 Innehållet i projektredovisningen

Tiden för genomförandet av projektet

Tidpunkterna för projektets påbörjande och färdigställande ska anges med åtminstone en månads noggrannhet.

Byggnadskostnaderna.

Byggnadskostnaderna ska redovisas enligt kostnaderna enligt bokföringen. Kostnaderna för tillbyggnad och grundlig renovering redovisas separat.

Kostnader för utrustning

Kostnaderna för utrustning ska redovisas enligt kostnaderna enligt bokföringen.

Rumsprogrammet

Rumsprogrammet enligt huvudritningarna lämnas in, om det inte har lämnats in tidigare eller om planerna har ändrats väsentligt. Rumsprogrammet ska innehålla en jämförelse

mellan det rumsprogram som genomförts och det planerade rumsprogrammet.

7. ÄNDRING ELLER UPPHÖRANDE AV VERKSAMHETEN

Vid användningen av understödet tillämpas utöver undervisnings- och kulturministeriets villkor för investeringsbidrag även lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), statsunderstödslagen (688/2001) eller båda lagarna. Finansieringslagen tillämpas i fråga om kulturlokaler i museer, teatrar, orkestrar och kommuner och i övriga fall tillämpas statsunderstödslagen.

Om understöd har beviljats i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

L1705/2009 53 §

Om egendom som anskaffats med statsunderstöd överlåts till någon annan eller om verksamheten avslutas eller det ändamål för vilket egendomen används varaktigt ändras och egendomen inte används för någon annan verksamhet som berättigar till statsunderstöd, ska statsunderstödet återbetalas till staten, med avdrag för en skälig värdesänkning på grund av egendomens ålder och sedvanligt slitage. Värdesänkningen är två procent per år från det att respektive understöd beviljades fram till dess att återbetalningsskyldigheten upphör.

Om egendomen överlåts till någon annan som använder den för sådan verksamhet som berättigar till statsunderstöd, behöver återbetalningsskyldighet till följd av denna överlåtelse inte påföras, om överlåtaren i samband med överlåtelsen av egendomen förbinder sig att svara för återbetalningsvillkoren även efter överlåtelsen eller om mottagaren förbinder sig till motsvarande återbetalningsvillkor som gäller egendomens överlåtare. Återbetalningsskyldighet påförs inte heller, om det när en i detta moment avsedd åtgärd inträffar har förflutit över 15 år sedan statsunderstödet beviljades.

Om sådan egendom för vilken statsunderstöd har erhållits förstörs eller skadas och försäkringsersättning eller någon annan ersättning betalas ut för den, kan det bestämmas att statsunderstödet, beräknat enligt 1 mom., ska återbetalas till staten eller dras av från statsunderstödet för ett nytt anläggningsprojekt. Återbetalningsskyldighet påförs dock inte och avdrag görs inte, om det när skadan inträffar har förflutit över 15 år sedan statsunderstödet beviljades.

Understöds-mottagaren ska alltid **inom sex månader** meddela undervisnings- och kulturministeriet om en sådan förändring i de omständigheter som anges ovan. Om det senare framgår att meddelandet inte har gjorts inom utsatt tid, ska en så stor del av egendomens gängse värde som motsvarar statsandelen jämte ränta återbetalas till staten, om inte ministeriet av särskilda skäl beslutar något annat.

Om understöd inte har beviljats i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

L688/2001

Statsbidragsmyndigheten kan genom ett beslut bestämma att utbetalningen av statsunderstöd ska upphöra samt att statsunderstöd som redan betalats ut ska återkrävas, om statsunderstödstagaren upphört med den verksamhet som varit föremål för statsunderstödet eller inskränkt den väsentligt eller överlåtit den till någon annan på ett bestående sätt har ändrat ändamålet med egendom som varit föremål för statsunderstödet.

Det belopp som ska återbetalas eller återkrävas i fråga om investeringsunderstöd är en så stor del av det gängse värdet av den egendom för vilken investeringsunderstöd beviljats som motsvarar understödets andel av de ursprungliga anskaffningsutgifterna för nämnda egendom efter genomförandet av investeringsprojektet.

Statsunderstödstagaren skall utan dröjsmål underrätta statsbidragsmyndigheten om en ändring som påverkar uppnåendet av ändamålet med statsunderstödet eller om någon annan ändring som inverkar på användningen av statsunderstödet.

8. FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR OM PLANERING OCH BYGGANDE

Finlands byggbestämmelsesamling
Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och markanvändnings- och byggförordningen (895/1999)
Arbetarskyddslagen (738/2002)
Hälsoskyddslagen (763/1994) och hälsoskyddsförordningen (1280/1994)
Miljöskyddslagen (527/2014) och miljöskyddsförordningen (713/2014)
Avfallslagen (646/2011) statsrådets förordning om avfall (179/2012)
Räddningslagen (379/2011) och statsrådets förordning om räddningsväsendet (407/2011)
Lagen om offentlig upphandling (1397/2016)
Lag om skyddande av byggnadsarvet (498/2010)